

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira sastao se u Sarajevu 23. i 24. juna.

Povodom predstojeće desete godišnjice masakra u Srebrenici koja će se obilježiti 11. jula, Upravni odbor se na dostojanstven način sjetio žrtava ovog užasnog zločina i patnji njihovih porodica i najbližih. Upravni odbor naglasio je da se odlučnost međunarodne zajednice da svi počinitelji ovih djela i drugih ratnih zločina budu dovedeni pred lice pravde ne umanjuje prolaskom vremena. To jeste, i ostaće, neophodan uslov za integraciju BiH u evroatlantske strukture. Upravi odbor je jasno stavio na znanje da Radovan Karadžić i Ratko Mladić moraju biti uhapšeni, te je pozvao bh. organe vlasti, a posebno vlasti Republike Srpske, da učine sve što je u njihovoj moći kako bi se to što prije ostvarilo, punih deset godina nakon Srebrenice. Upravni odbor pozdravio je činjenicu da je nekoliko osoba osumnjičenih za ratne zločine izručeno u Hag, ali istovremeno očekuje da se ovaj napredak i dalje nastavi te neće biti zadovoljan dok sve ne bude učinjeno da se sve osobe optužene za ratne zločine, uključujući Karadžića i Mladića, izruče Hagu.

Upravni odbor je konstatirao pripreme koje su u toku kako bi se osiguralo da godišnjica događanja u Srebrenici bude obilježena na dostojanstven i prikladan način. Odbor je pozdravio poziv koji je Predsjedništvo BiH uputilo predsjedniku Srbije Borisu Tadiću da prisustvuje obilježavanju godišnjice u Potočarima, te odluku predsjednika Tadića da prisustvuje ovom događaju, kao važan korak na putu ka pomirenju. Upravni odbor je također pozdravio namjeru predsjednika Republike Srpske Dragana Čavića da prisustvuje obilježavanju godišnjice, te je pozvao sve strane da osiguraju da komemoracija povodom desete godišnjice događanja u Srebrenici protekne dostojanstveno i ozbiljno, u atmosferi koja priliči ovom događaju.

Upravni odbor je sa žaljenjem konstatirao da se BiH još uvijek nije kvalifikovala za početak pregovora o potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom. Ključni razlozi za ovaj neuspjeh bili su neusvajanje zakona o javnom RTV sistemu i odluka vlasti Republike Srpske, odnosno Vlade Republike Srpske pod rukovodstvom SDS-a, da blokiraju proces restrukturiranja policije. Ako se Republika Srpska i dalje nastavi opredjeljivati za izolaciju umjesto za integraciju, posljedice će biti ozbiljne. Put Bosne i Hercegovine u Evropu ostao bi blokiran. Kao rezultat takve situacije BiH bi zaostala za drugim zemljama u regionu.

Upravni odbor je konstatirao da BiH još uvijek ima posljednju šansu da pređe značajan prag ka pregovorima o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju prije desete godišnjice Dejtonskog sporazuma krajem ove godine. Upravni odbor je pozdravio ambiciju predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Adnana Terzića i Evropske komisije da pokušaju dostići taj cilj u ovom preostalom kratkom vremenskom periodu. Međutim, Upravni odbor je istaknuo da uspjeh ili neuspjeh BiH u tim nastojanjima ovisi isključivo o spremnosti bh. organa vlasti da energično nastave proces reforme u svim oblastima navedenim u Studiji izvodljivosti, a posebno da riješe preostala dva neriješena pitanja – usvajanjem zakona o javnom RTV sistemu i ponovnim otvaranjem i uspješnim okončanjem pregovaračkog procesa postignu dogovor o restrukturiranju policije u skladu sa tri principa Evropske unije.

Upravni odbor je konstatirao najnovija dešavanja u Vijeću ministara, koja su, nažalost, odvratila pažnju od Studije izvodljivosti i plana reformi i usporila napredak u tom pravcu. Upravni odbor je pozvao premijera Terzića i odgovorne stranke da preuzmu vodeću ulogu u rješavanju ovih problema kao prioritetno i urgentno pitanje, kako bi vlada mogla nastaviti sa redovnim aktivnostima i kako bi reforme mogle krenuti dalje.

Upravni odbor je s odobravanjem konstatirao napredak koji je ostvaren u reformi odbrane, te ponovno izrazio da ukidanje regrutacije predstavlja odgovarajući korak naprijed u nastojanjima BiH da osigura ekonomičnu i efikasnu vojsku koja je u skladu sa zahtjevima članstva u Partnerstvu za mir.

Upravnom odboru je prezentiran izvještaj o pozitivnim trendovima u ekonomiji BiH, kao što je porast proizvodnje i investiranja u zemlju, iako Upravni odbor sa zabrinutošću konstatuje činjenicu da veliki broj građana BiH živi na granici ili ispod granice siromaštva. Međutim, Upravni odbor je i dalje zabrinut zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u BiH, naročito na entitetskom nivou. Upravni odbor je izrazio pohvalu organima vlasti BiH za uspostavljanje Fiskalnog vijeća, te proširenje mandata Radne grupe za fiskalnu održivost, koja radi na osmišljavanju načina za racionalno smanjenje plata i beneficija kako bi se napravio prostor u državnom i entitetskim budžetima za potpuno popunjavanje radnih mjesta u postojećim institucijama, te preuzimanje novih nadležnosti.

Upravni odbor je izrazio svoju namjeru da nastavi proces prijenosa nadležnosti na vlasti Bosne i Hercegovine. Krajnja tačka ovog procesa će predstavljati kraj mandata Ureda visokog predstavnika. Upravni odbor je izrazio svoju spremnost da ovo učini i da preporuči da funkcija visokog predstavnika bude zamijenjena funkcijom specijalnog predstavnika Evropske unije. Ovaj korak mora potvrditi Vijeće sigurnosti Ujedinjenih nacija svojom rezolucijom.

Krajnja tačka tog procesa će predstavljati važan korak u razvoju Bosne i Hercegovine – to će biti trenutak u kojem će BiH preuzeti odgovornost za svoju sudbinu u svoje ruke i krenuti naprijed putem koji vodi ka integraciji u Evropsku uniju.

Ali želja Vijeća za implementaciju mira je da osigura da taj proces tranzicije bude povezan sa stvarnim progresom postignutim u Bosni i Hercegovini.

Stoga, sposobnosti vlasti Bosne i Hercegovine da svoju zemlju čvrsto usmjere na put ka Evropi će u potpunosti odrediti trenutak kada će Upravni odbor moći otpočeti tu tranziciju.

Jedna jasna indicija Upravnom odboru da Bosna i Hercegovina zaista čvrsto ide putem ka Evropi će biti onda kada ona ispuní sve uslove za otpočinjanje pregovora oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruženju sa Evropskom unijom i donese teške odluke koje su potrebne da bi se to postiglo.

Što se to prije dogodi prije će Vijeće za implementaciju mira biti u poziciji da otpočne proces postepenog gašenja Ureda visokog predstavnika.

U toku su aktivnosti da se osigura da multietničke i demokratske institucije lokalne samouprave Distrikta Brčko funkcioniraju efikasno i trajno, te da entiteti kao i bh. institucije u potpunosti prihvate status Distrikta kao samoupravne administrativne jedinice i ispoštuju konačnu odluku. U ovom kontekstu Upravni odbor pozdravio je planove koje je izložio premijer Terzić za brzo zaključivanje sporazuma sa Distriktnom Brčko o mjerama kojima će se zaštititi status Distrikta kao institucije BiH, te osigurati odgovarajuće predstavljanje na nivou države BiH, u skladu sa zajedničkim ciljem izgradnje samoodržive države i prema uslovima datim u Konačnoj arbitražnoj odluci. Upravni odbor je također konstatirao da njihov cilj i dalje ostaje stvaranje uvjeta koji su potrebni da se ispoštuju odredbe Konačne arbitražne odluke ako je moguće do kraja 2005. god.

Sljedeći sastanak političkih direktora Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira će se održati u Sarajevu 6. i 7. oktobra 2005.god.

Aneks Komuniquea: Ekonomska situacija i status institucija

Upravni odbor je primio k znanju činjenicu da su značajno povećani industrijska proizvodnja i izvoz; makroekonomska stabilnost je očuvana; i javni budžeti su blizu uspostavljanja balansa. Direktna strana ulaganja su prošle godine bile pet puta veća nego krajem devedesetih godina. Međutim stvarna stopa nezaposlenosti je procijenjena na otprilike 20 posto; izdaci vlada iznose otprilike polovinu bruto nacionalnog dohotka; trgovinska neuravnoteženost je ostala ozbiljan problem (iako se situacija poboljšava); izlazni rezultat je još uvijek ispor predratnog nivoa i – što je najznačajnije od svega – značajan broj građana živi na ili ispod granice siromaštva iako koraci ka smanjenju stope siromaštva napokon počinju da daju rezultate.

Fokus mora biti na restrukturiranju javnih preduzeća kao preduslov stvaranju novih radnih mjesta tako što će se primjenjivati procedure koje su sada regulirane zakonskim propisima o stečaju te se moraju preduzeti nove aktivnosti na obuci organa vlasti na svim nivoima o međusobnom odnosu između dobrog poslovnog okruženja i ulaganja u zemlju i otvaranja radnih mjesta. Pored toga, vlasti moraju hitno osnovati državnu radnu grupu za izradu zakonskih propisa kojima će se riješiti pitanje odgovornosti za unutrašnji dug u skladu sa nedavnom odlukom Komisije za ljudska prava pri Ustavnom sudu BiH. Jednakopravno i pravovremeno rješenje ovog pitanja će otvoriti put daljim ulaganjima u BiH koja mogu voditi novim radnim mjestima.

Uprkos činjenici da je reforma indirektnog poreskog sistema predvođena Upravom za indirektno oporezivanje već dovela do snažnog poboljšanja u prikupljanju prihoda, finansiranje izgradnje države traži smanjenje plaća na nivou državnih tijela i smanjenje izdataka na nižim nivoima vlasti. U tom smislu Upravni odbor je pozdravio osnivanje Fiskalnog vijeća BiH 14. maja slijedeći preporuke MMF-a kao i proširenje mandata Radne grupe za fiskalnu

održivost. Upravni odbor je takođe izrazio svoju podršku ranijim pregovorima za treći *stand-by* aranžman sa MMF-om.

Blizu je završetku rad na Nacrtu zakona o plaćama, koji su pripremili domaći stručnjaci, a kojim se osigurava jedinstveni sistem koji obuhvata sve zaposlenike u institucijama finansiranim na državnom nivou. To će omogućiti racionalno smanjenje plaća i beneficija kako bi se u državnom budžetu osigurala sredstva za punu popunjenost osobljem postojećih institucija te za preuzimanje novih nadležnosti. Reforme odbrane i policije i održavanje i popunjavanje osobljem ključnih agencija, uključujući DGS i SIPA-u, moraju uzeti u obzir budžetska ograničenja i novi pristup pitanju plaća vlasti na državnom nivou. Nacrt zakona trebaju prihvatiti Vijeće ministara i Parlament što je prije moguće u cilju da se osigura da Zakon bude na snazi već tokom priprema budžeta za 2006. godine.

Upravni odbor je primio k znanju činjenicu da, iako je mogućnost otpočinjanja pregovora oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju dovela do ubrzanja reformi, ipak postoji veći broj institucija, uključujući Agenciju za javne nabavke, Tijelo za nadgledanje javne nabavke, Farmaceutsku agenciju, Agenciju za praćenje tržišta i Zavode za standardizaciju, mjeriteljstvo i intelektualnu svojinu, koje su osnovane ali još nisu počele sa radom. Potrebno je naglasak staviti na implementaciju.

Upravni odbor je sa nezadovoljstvom konstatirao da RS nastavlja svoju četveromjesečnu opstrukciju u imenovanju dva preostala člana Komisije za državnu imovinu. RS nastavlja da blokira zvanično osnivanje Komisije uprkos ponavljanim pozivima Upravnog odbora, OHR-a i premijera Terzića da se preduzmu aktivnosti i time odlaže uočavanje, raspodjelu i rješavanje pitanja javnih dobara. Upravni odbor očekuje da će RS odmah prekinuti svoju opstrukciju u cilju rješavanja važnog pitanja smještaja ključnih državnih institucija.